12. GRAMMATICA : Wederkerige en wederkerende werkwoorden [les verbes pronominaux] : verschillende types wederkerige werkwoorden, *les verbes pronominaux réfléchis* en *les verbes pronominaux réciproques*.

In het Nederlands noemen we werkwoorden die in de infinitief het wederkering / wederkerend voornaamwoord *zich* bij zich hebben *wederkerige / wederkerende werkwoorden*. Enkele voorbeelden hiervan zijn : *zich wassen, zich zorgen maken, zich afvragen of, elkaar zien, elkaar gelukwensen*. Bij de vervoeging van dergelijke werkwoorden moeten we dan ook rekening houden met dit extra voornaamwoord : *ik was me elke ochtend / ze verzet zich tegen dat voorstel / ze zien elkaar erg vaak,…*

Je raadt ongetwijfeld al dat het Frans ook wederkerige/wederkerende werkwoorden heeft ; deze worden *verbes pronominaux* genoemd. Enkele voorbeelden : *se lever (zich rechtzetten, opstaan), se laver (zich wassen), se promener (wandelen), se parler (met elkaar spreken),…*

Alvorens verder te gaan willen we nog even toevoegen dat wederkerigheid in het Nederlands **niet** betekent dat er werderkerigheid is in het Frans en omgekeerd : *se promener* (wederkerend in het Frans) ------ > *wandelen* (niet wederkerend in het Nederlands) !

Wederkerige/wederkerende werkwoorden worden als volgt vervoegd :

se laver [**zich** wassen]

je **me** lave [ik was **me**]
tu **te** laves [jij wast **je**]
il/elle/on **se** lave [hij/zij/men wast **zich**]
nous **nous** lavons [we wassen **ons**]
vous **vous** lavez [jullie wassen **je**]
ils/elles **se** lavent [ze wassen **zich**]

In het Frans onderscheiden we naar betekenis **3 soorten wederkerige werkwoorden** :

(1) de échte wederkerende werkwoorden (*les verbes pronominaux* ***réfléchis***) : bij deze werkwoorden zijn **onderwerp** en **lijdend voorwerp** identiek en dat is net de reden dat men een **wederkerend voornaamwoord** gebruikt . Een voorbeeldje om dit duidelijk te maken : Stel dat je als ouders je baby wenst te wassen dan zeg je (a) :

(a) *On va laver le bébé ?*

In (a) wordt de actie van het *wassen* door de ouders (onderwerp) uitgevoerd op de baby (lijdend voorwerp). Maar hoe gaan we nu formuleren dat de ouders zichzelf gaan wassen ? Juist, met een wederkerend voornaamwoord ; dit voornaamwoord signaleert dat de actie (hier : wassen) op het onderwerp zelf wordt uitgevoerd :

(b) *Après cela,* ***je*** *vais* ***me*** *laver aussi.*

(2) de wederkerige werkwoorden (*les verbes pronominaux* ***réciproques***) : deze werkwoorden drukken een wederzijdse relatie uit tussen meerdere personen en ze komen altijd in het meervoud. Je hebt voor een wederzijdse relatie immers altijd meer dan een persoon nodig. In het Nederlands wordt dit verband weergegeven door de voornaamwoorden *elkaar, mekaar,…*
Stel, je hebt het werkwoord *kennen* (*connaître quelqu'un*) , dan kan een wederzijdse relatie tussen twee personen geformuleerd worden als volgt :

(c) *Luc en Jef kennen* ***elkaar.*** *(= Jef kent Luc* ***EN*** *Luc kent Jef)*
Luc et Jef ***se*** *connaissent. (= Jef connaît Luc* ***ET*** *Luc connaît Jef)*

(3) De 'fake' wederkerende werkwoorden : bij dit type werkwoorden vervult het wederkerend voornaamwoord **geen enkele functie** (buiten plaatsvulling) ; deze groep bevat erg veel werkwoorden. Enkele voorbeelden :

(d) *s'intéresser à (zich interesseren voor/aan) / se préoccuper de (zich zorgen maken)…*

Hoe **ontkennen** we een wederkerig/wederkerend werkwoord ?

(e) *Elle* ***ne*** s'intéresse **pas** à la politique.

→ ***ne pas*** rond het werkwoord én het wederkerig voornaamwoord!